

Dokument s plenarne sjednice

B9-0373/2020/REV

24.11.2020

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen nakon izjava Vijeća i Komisije

u skladu s člankom 132. stavkom 2. Poslovnika

o de facto zabrani prava na pobačaj u Poljskoj
(2020/2876(RSP))

Sirpa Pietikäinen, Andrzej Halicki, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska
u ime Kluba zastupnika PPE-a

Robert Biedroń, Helène Fritzon, Maria Noichl, Evelyn Regner, Lina Gálvez Muñoz, Pina Picierno, Vilija Blinkevičiūtė, Predrag Fred Matić, Maria-Manuel Leitão-Marques, Vera Tax, Monika Beňová
u ime Kluba zastupnika S&D-a

Samira Rafaela, Karen Melchior, Chrysoula Zacharopoulou, María Soraya Rodríguez Ramos, Hilde Vautmans, Abir Al-Sahlani, Sylvie Brunet, Radka Maxová, Susana Solís Pérez, Irène Tolleret
u ime Kluba zastupnika Renew

Sylwia Spurek, Terry Reintke, Alice Kuhnke, Saskia Bricmont, Kira Marie Peter-Hansen, Monika Vana, Gwendoline Delbos-Corfield, Ernest Urtasun

u ime Kluba zastupnika Verts/ALE-a

Malin Björk, Eugenia Rodríguez Palop

u ime Kluba zastupnika GUE/NGL-a

Rezolucija Europskog parlamenta o de facto zabrani prava na pobačaj u Poljskoj (2020/2876(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji (UEU), a posebno njegov članak 2. i članak 7. stavak 1.,
- uzimajući u obzir Europsku konvenciju o ljudskim pravima od 4. studenoga 1950. i relevantnu sudsku praksu Europskog suda za ljudska prava (ESLJP),
- uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima (dalje u tekstu „Povelja”),
- uzimajući u obzir Ustav Republike Poljske,
- uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima od 10. prosinca 1948.,
- uzimajući u obzir Međunarodni pakt UN-a o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima (ICESCR) od 16. prosinca 1966. i Međunarodni pakt UN-a o građanskim i političkim pravima (ICCPR) od 16. prosinca 1966.,
- uzimajući u obzir Konvenciju o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena od 18. prosinca 1979.,
- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a protiv mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja od 10. prosinca 1984.,
- uzimajući u obzir zaključne napomene Odbora UN-a za ljudska prava od 23. studenoga 2016. o sedmom periodičnom izvješću o Poljskoj,
- uzimajući u obzir međunarodne tehničke smjernice UNESCO-a o seksualnoj edukaciji od 10. siječnja 2018.,
- uzimajući u obzir Međunarodnu konferenciju o stanovništvu i razvoju (ICPD) održanu u Kairu 1994., njezin program djelovanja, ishod njezinih revizijskih konferencija te sastanak na vrhu o ICPD25 održan u Nairobiju 2019.,
- uzimajući u obzir Pekinšku deklaraciju i Platformu za djelovanje, koje su donesene 15. rujna 1995. na Četvrtoj svjetskoj konferenciji o ženama te dokumente koji su iz njih proizašli, a koji su usvojeni na posebnim sjednicama Ujedinjenih naroda: Peking +10 (2005.), Peking +15 (2010.) i Peking +20 (2015.),
- uzimajući u obzir Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Istanbulska konvencija), koja je stupila na snagu 1. kolovoza 2014., kao i Rezoluciju Parlamenta od 28. studenoga 2019. o pristupanju EU-a Istanbulskoj konvenciji i drugim mjerama za borbu protiv rodno uvjetovanog

nasilja¹,

- uzimajući u obzir UN-ove ciljeve održivog razvoja utvrđene 2015.,
- uzimajući u obzir dokument povjerenika Vijeća Europe za ljudska prava od 4. prosinca 2017. pod nazivom „Seksualno i reproduktivno zdravlje i prava žena u Europi”,
- uzimajući u obzir zaključke Godišnjeg kolokvija o temeljnim pravima za 2017. „Prava žena u burnim vremenima” koji je organizirala Komisija,
- uzimajući u obzir preporuke Svjetske zdravstvene organizacije iz 2018. o seksualnom i reproduktivnom zdravlju i pravima adolescenata,
- uzimajući u obzir izvješće o službenom putovanju Odbora za prava žena i rodnu ravnopravnost od 10. srpnja 2017. nakon njegova službenog putovanja u Poljsku od 22. do 24. svibnja 2017. te izvješće o službenom putovanju Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove od 3. prosinca 2018. nakon slanja ad hoc izaslanstva u Poljsku radi uvida u stanje vladavine prava (od 19. do 21. rujna 2018.),
- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Poljskoj, a posebno onu od 15. studenoga 2017. o stanju vladavine prava i demokracije u Poljskoj² i onu od 17. rujna 2020. o Prijedlogu odluke Vijeća o utvrđivanju da postoji očita opasnost da Republika Poljska teško prekrši vladavinu prava³,
- uzimajući u obzir četiri postupka zbog povrede prava koje je Komisija pokrenula protiv Poljske u vezi s reformom poljskog pravosudnog sustava te Prijedlog odluke Vijeća od 20. prosinca 2017. o utvrđivanju da postoji očita opasnost da Republika Poljska teško prekrši vladavinu prava (COM(2017)0835),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 1. ožujka 2018. o odluci Komisije o aktiviranju članka 7. stavka 1. UEU-a u pogledu situacije u Poljskoj⁴,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. studenoga 2019. o kriminalizaciji spolnog odgoja u Poljskoj⁵,
- uzimajući u obzir svoju Zakonodavnu rezoluciju od 4. travnja 2019. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti proračuna Unije u slučaju općih nedostataka u pogledu vladavine prava u državama članicama⁶ te svoju Zakonodavnu rezoluciju od 17. travnja 2019. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa Prava i vrijednosti⁷,

¹ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0080.

² SL C 356, 4.10.2018., str. 44.

³ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0225.

⁴ SL C 129, 5.4.2019., str. 13.

⁵ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0058.

⁶ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0349.

⁷ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0407.

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. veljače 2019. o nazadovanju u području prava žena i rodne ravnopravnosti u EU-u⁸,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 18. prosinca 2019. o javnoj diskriminaciji i govoru mržnje protiv pripadnika zajednice LGBTI, uključujući „zone bez LGBTI-ja”⁹;
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. travnja 2020. o usklađenom djelovanju EU-a za suzbijanje pandemije bolesti COVID-19 i njezinih posljedica¹⁰,
 - uzimajući u obzir Izvješće Komisije o vladavini prava za 2020. „Stanje vladavine prava u Europskoj uniji” (COM(2020)0580) od 30. rujna 2020. i poglavlje o stanju vladavine prava u Poljskoj,
 - uzimajući u obzir pismo koje su predsjednici pet klubova zastupnika koji čine većinu u Europskom parlamentu uputili poljskom premijeru 30. listopada 2020.¹¹,
 - uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da se tvrdi da je Unija utemeljena na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava, poštovanja ljudskih prava i nediskriminacije, kako se navodi u članku 2. UEU-a; budući da su sve države članice u okviru međunarodnog prava i ugovora EU-a preuzele obveze i dužnost da će poštovati, jamčiti i ispunjavati temeljna prava;
 - B. budući da je pravo na jednako postupanje i nediskriminaciju temeljno pravo sadržano u Ugovorima i Povelji te da se ono mora u potpunosti poštovati; budući da su prema Povelji, Europskoj konvenciji o ljudskim pravima i sudskoj praksi Europskog suda za ljudska prava seksualna i reproduktivna prava žena povezana s većim brojem ljudskih prava, kao što su pravo na život, zaštita od nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja, pravo na dostupnost zdravstvene zaštite, pravo na privatnost, informiranost i obrazovanje te zabrana diskriminacije; budući da su ta ljudska prava sadržana i u poljskom Ustavu;
 - C. budući da je Parlament u svoj nedavno doneseni program „EU za zdravlje” uključio pitanje seksualnog i reproduktivnog zdravlja i prava i to kako bi se osigurao pravodoban pristup robi koja je potrebna za sigurno ostvarivanje spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava (npr. lijekovi, kontracepcijska sredstva i medicinska oprema);
 - D. budući da su Odbor za uklanjanje svih oblika diskriminacije žena i Odbor UN-a za prava osoba s invaliditetom u kolovozu 2018. objavili zajedničku izjavu u kojoj ističu da je pristup sigurnom i zakonitom pobačaju, kao i povezanim uslugama i informacijama, ključan aspekt reproduktivnog zdravlja žena te pozivaju zemlje da stanu na kraj ograničenjima u pogledu seksualnih i reproduktivnih prava i zdravlja žena i

⁸ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0111.

⁹ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0101.

¹⁰ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0054.

¹¹ Manfred Weber, predsjednik Kluba zastupnika PPE-a, Iratxe García Pérez, predsjednica Kluba zastupnika S&D, Dacian Cioloș, predsjednik Kluba zastupnika Renew, Philippe Lamberts, supredsjednik Kluba zastupnika Verts/ALE-a te Manon Aubry i Martin Schirdewan, supredsjednici Kluba zastupnika GUE/NGL-a.

djevojaka jer se time ugrožava njihovo zdravlje i život; budući da je pristup pobačaju ljudsko pravo te da njegovo odgađanje i uskraćivanje predstavljaju oblike rodno uvjetovanog nasilja i mogu predstavljati mučenje i/ili okrutno, neljudsko i ponižavajuće postupanje; budući da su seksualno i reproduktivno zdravlje i prava obuhvaćeni trećim ciljem održivog razvoja UN-a te da su rodno uvjetovano nasilje i štetne prakse obuhvaćeni petim ciljem održivog razvoja;

- E. budući da su pristup sveobuhvatnim informacijama koje su prilagođene dobi, obrazovanje o spolnosti i odnosima te pristup seksualnom i reproduktivnom zdravlju i pravima, uključujući planiranje obitelji, metode kontracepcije te siguran i zakonit pobačaj, kao i autonomija djevojaka i žena i sposobnost da donose slobodne i neovisne odluke o svojim tijelima i životima, preduvjet za njihovu ekonomsku neovisnost te su stoga ključni za postizanje rodne ravnopravnosti i iskorjenjivanje rodno uvjetovanog nasilja; budući da je to njihovo tijelo i stoga njihov izbor;
- F. budući da je Poljska ratificirala Istanbulsku konvenciju, Konvenciju iz Lanzarotea, ICCPR, ICESCR i Konvenciju o pravima djeteta te je prema međunarodnom pravu o ljudskim pravima obvezna omogućiti pristup sveobuhvatnoj seksualnoj edukaciji i informacijama, među ostalim i o rizicima od seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja, kao i boriti se protiv rodni stereotipa u društvu; budući da Poljska nije provela presude Europskog suda za ljudska prava o pristupu zakonitom pobačaju; budući da je Odbor ministara Vijeća Europe kritizirao Poljsku zbog nedostatnog napretka u tom pogledu;
- G. budući da među državama članicama postoje mnogo razlika u pristupu pobačaju; budući da Poljska ima jedan od najlošijih rezultata u Europskoj uniji u europskom atlasu pristupa kontracepcijskim sredstvima iz 2020., kao zemlja s jednom od najrestriktivnijih politika u pogledu pristupa sredstvima za kontracepciju, planiranja obitelji, savjetovanja i pružanja informacija na internetu; budući da je Poljska jedna od rijetkih zemalja u kojoj je potreban recept za hitnu kontracepciju, a koji liječnici često uskraćuju na temelju osobnih uvjerenja;
- H. budući da na temelju odluke Ustavnog suda od 16. srpnja 2020. o Zakonu od 5. prosinca 1996. o liječničkim i stomatološkim zanimanjima, ni liječnici ni zdravstvene ustanove nisu zakonski obvezni pacijentima prosljediti nazive alternativnih ustanova ili imena liječnika ako im zbog svojih osobnih uvjerenja uskrate usluge povezane sa seksualnim i reproduktivnim zdravljem;
- I. budući da je prema podacima organizacijama civilnog društva, kao što je Federacija za žene i planiranje obitelji, 2018. samo 10 % bolnica s kojima je poljski Nacionalni zdravstveni fond sklopio ugovor pružalo usluge zakonitog pobačaja, što znači da cijela poljska vojvodstva odbijaju osigurati siguran i zakonit pobačaj, zbog čega je ženama iznimno teško i često nemoguće pristupiti takvim uslugama;
- J. budući da liječnici u Poljskoj zbog straha i pritiska od strane kolega i zdravstvenih tijela ne žele biti povezani s postupcima pobačaja; budući da liječnici, povrh često korištenog pozivanja na prigovor savjesti, stvaraju i dodatne nezakonite prepreke, kao što su nepotrebni liječnički pregledi, psihološka savjetovanja ili dodatna savjetovanja sa stručnjacima, ili ograničavaju prava žena na prenatalne testove i informacije, što bi u okviru programa javnog zdravstva trebalo biti svima zajamčeno;

- K. budući da je pristup ginekološkoj skrbi u Poljskoj vrlo ograničen, a u nekim je regijama gotovo nemoguć, što dovodi do velikog broja neželjenih trudnoća, lošeg reproduktivnog zdravlja, visoke učestalosti raka grlića maternice i nedovoljnog pristupa kontracepcijskim sredstvima; budući da su pristup seksualnoj i reproduktivnoj zdravstvenoj skrbi i prava pripadnika zajednice LGBTI+ vrlo ograničeni; budući da se transrodne i nebinarne osobe kojima je potrebna ginekološka skrb suočavaju s diskriminacijom u medicinskim okruženjima te im se često uskraćuje pristup skrbi;
- L. budući da je od početka 2019. više od 80 regija, županija ili općina u Poljskoj donijelo rezolucije usmjerene protiv zajednice LGBTI+ u kojima su se proglasile slobodnima od takozvane „ideologije zajednice LGBT-a” ili su u cijelosti ili djelomično usvojile „Regionalnu povelju o obiteljskim pravima”, kojom se osobito diskriminiraju samohrani roditelji i roditelji i osobe iz zajednice LGBTI+ te se de facto ograničava sloboda kretanja tim građanima EU-a;
- M. budući da se procjenjuje da svake godine do 200 000 žena prekine trudnoću u Poljskoj i da su prisiljene na ilegalni pobačaj, uglavnom oslanjajući se na pilule za medicinski pobačaj bez potrebnog stručnog liječničkog nadzora i savjeta; budući da se procjenjuje da je do 30 000 žena svake godine prisiljeno iz Poljske otputovati u inozemstvo kako bi dobile potrebnu zdravstvenu skrb i obavile pobačaj¹²; budući da je pristup takvim mjerama povezan s plaćanjem za usluge, što znači da one nisu jednako dostupne svim ženama, posebno ženama u nepovoljnom socioekonomskom položaju i migranticama bez uređenog statusa; budući da to znači da je siguran pobačaj dostupan samo ograničenom broju žena u Poljskoj;
- N. budući da je, kao odgovor na prijedlog 119 zastupnika u poljskom parlamentu, uz potporu iz pokreta koji se protive pobačaju, poljski Ustavni sud 22. listopada 2020. proglasio neustavnom odredbu iz Zakona o planiranju obitelji, zaštiti ljudskog fetusa i uvjetima za prekid trudnoće iz 1993. kojom se dopušta pobačaj u slučajevima kada se prenatalnim testom ili drugim medicinskim postupcima pokaže da postoji velika vjerojatnost teškog i nepovratnog oštećenja fetusa ili neizlječive bolesti koja ugrožava život fetusa;
- O. budući da su velika vjerojatnost teškog i nepovratnog oštećenja ili neizlječive bolesti fetusa bili pravna osnova za 1 074 od ukupno 1 110 prekida trudnoće 2019., dok je u ostalim slučajevima trudnoća predstavljala prijetnju za život ili zdravlje žene ili je bila posljedica zabranjenog čina (tj. silovanja), što su jedini drugi slučajevi dopušteni Zakonom o planiranju obitelji iz 1993.;
- P. budući da će presuda stupiti na snagu s objavom, što je obvezno prema poljskom zakonu, te će s njezinim objavljivanjem doći do gotovo potpune zabrane prava na pobačaj u Poljskoj, kriminaliziranja pobačaja i širenja ilegalnih i nesigurnih pobačaja te putovanja u inozemstvo s ciljem obavljanja pobačaja, što je dostupno samo nekima, a čime se ugrožavaju zdravlje i prava žena te njihovi životi; budući da je, unatoč tome što presuda još nije objavljena, mnogim trudnicama koje su obaviještene da postoji velika vjerojatnost teškog i nepovratnog oštećenja ili neizlječive bolesti fetusa ograničen

¹² <https://www.theseus.fi/handle/10024/138222>

pristup legalnom pobačaju;

- Q. budući da ta presuda predstavlja novi napad na vladavinu prava i temeljna prava i još jedan od brojnih pokušaja ograničavanja seksualnog i reproduktivnog zdravlja i prava u Poljskoj tijekom posljednjih godina; budući da su ti pokušaji prvotno zaustavljeni 2016., 2018. i 2020. godine zahvaljujući masovnom protivljenju poljskih građana izraženom na prosvjedima na „crni petak”, koje su zastupnici u Europskom parlamentu iz različitih klubova zastupnika snažno poduprli;
- R. budući da je ta presuda donesena u vrijeme kada su zbog drugog vala pandemije bolesti COVID-19 ograničenja povezana s javnim zdravljem bila na snazi u svim državama članicama EU-a, uključujući Poljsku, što je rezultiralo znatnim ometanjem bilo kakve adekvatne demokratske rasprave i pravičnog postupka, što je ključno kada je riječ o pitanjima u području temeljnih prava;
- S. budući da su unatoč zdravstvenim ograničenjima i rizicima održani dosad nezapamćeni prosvjedi diljem Poljske i diljem svijeta; budući da tisuće prosvjednika i dalje prosvjeduju protiv znatnih ograničenja koja podrivaju njihova temeljna seksualna i reproduktivna prava i zdravlje; budući da su interventna i vojna policija raspoređene kako bi kontrolirale prosvjede, a pripadnici policijskih snaga koristili su prekomjernu silu i fizičko nasilje protiv mirnih prosvjednika, uključujući zastupnike u poljskom parlamentu i poljske zastupnike u Europskom parlamentu; budući da su ti postupci u suprotnosti s obvezama poljske vlade prema međunarodnom pravu o ljudskim pravima, uključujući Povelju, kojom se jamči pravo na mirno okupljanje, te smjernicama posebnog izvjestitelja za prava na slobodu mirnog okupljanja i udruživanja, u kojima se navodi da se vojska u pravilu ne bi trebala koristiti za osiguranje skupova;
- T. budući da su javna tijela koristila prijetnje kako bi poljske građane i ljude koji žive u Poljskoj spriječila da sudjeluju u prosvjedima, među ostalim uz izricanje visokih novčanih kazni, te da je glavni državni odvjetnik i ministar pravosuđa Zbigniew Ziobro najavio da će se protiv organizatora prosvjeda podnijeti kaznene prijave za djela za koja je propisana kazna zatvora do osam godina; budući da su mnogi prosvjednici nezakonito pritvoreni, uključujući maloljetnike;
- U. budući da je 28. listopada 2020. potpredsjednik vlade Jarosław Kaczyński poticao ljude da „pod svaku cijenu” brane tradicionalne poljske vrijednosti i štite crkve, što je navelo nacionalističke huligane da napadaju prosvjednike; budući da se u Poljskoj tako kulturne i vjerske vrijednosti zloupotrebljavaju kao izlike da se onemogući potpuno ostvarivanje prava žena, jednakosti za žene i njihova prava na donošenje odluka o vlastitim tijelima; budući da je fundamentalistička organizacija Ordo Iuris (Pravni poredak), koja je usko povezana s vladajućom koalicijom, pokretačka snaga koja stoji iza kampanja kojima se nastoje podrivati ljudska prava i rodna ravnopravnost u Poljskoj, među ostalim i iza pokušaja da se zabrani pobačaje, apela da se Poljska povuče iz Istanbulske konvencije i apela na stvaranje „zona bez LGBTI-ja”;
- V. budući da prema nedavnim anketama većina stanovnika u Poljskoj podupire pravo na pristup pobačaju na zahtjev do 12. tjedna; budući da prosvjednici također traže ostavku vlade zbog njezinih opetovanih napada na vladavinu prava; budući da su prosvjede uglavnom organizirale i koordinirale organizacije pod vodstvom žena, aktivisti i

organizacije civilnog društva, uz podršku poljske političke oporbe; budući da prijedlog poljskog predsjednika o zakonodavstvu o pobačaju nakon prosvjeda nije zadovoljavajući;

- W. budući da su zakoni poljskog parlamenta o Ustavnom sudu doneseni 22. prosinca 2015. i 22. srpnja 2016., kao i paket od triju zakona donesen krajem 2016. ozbiljno doveli u pitanje neovisnost i legitimitet Ustavnog suda; budući da je Ustavni sud zakone od 22. prosinca 2015. i 22. srpnja 2016. proglasio neustavnim 9. ožujka 2016., odnosno 11. kolovoza 2016.; budući da te presude tada nisu bile objavljene niti su ih poljske vlasti provele; budući da se od stupanja na snagu navedenih zakonodavnih promjena ustavnost poljskih zakona u Poljskoj više ne može učinkovito jamčiti¹³;
- X. budući da su navedenu presudu donijeli suci koje su izabrali političari iz koalicije pod vodstvom stranke PiS (Pravo i pravda) i koji su potpuno ovisni o njima; budući da je predsjednik poljskog Senata presudu smatrao nepostojećom i pozvao vladu da je ne objavi, naročito zato što se njome krše obveze Poljske u pogledu ljudskih prava i nije u skladu s prethodnim zakonodavstvom o poljskom Ustavu te zbog nezakonitih imenovanja triju sudaca i predsjednika Ustavnog suda¹⁴;
- Y. budući da su Komisija i Parlament izrazili ozbiljnu zabrinutost u pogledu vladavine prava, uključujući legitimnost, neovisnost i učinkovitost Ustavnog suda; budući da je Komisija pokrenula postupak iz članka 7. stavka 1. nakon reformi pravosudnog sustava u Poljskoj 2015.;
1. snažno osuđuje presudu Ustavnog suda i nazadovanje seksualnih i reproduktivnih prava i zdravlja žena u Poljskoj; potvrđuje da se presudom ugrožavaju zdravlje i životi žena; podsjeća da je oštro kritizirao sve zakonodavne prijedloge ili ograničenja kojima je cilj daljnja zabrana sigurnog i zakonitog pobačaja u Poljskoj ili ograničenje pristupa njemu, i kojima se gotovo zabranjuje pristup skrbi u vezi s pobačajem u Poljskoj, jer se većina zakonitih pobačaja provodi zbog teškog i nepovratnog oštećenja fetusa ili neizlječive bolesti koja ugrožava život fetusa; podsjeća da su univerzalni pristup zdravstvenoj skrbi te seksualna i reproduktivna prava i zdravlje temeljna ljudska prava;
 2. ističe da se ograničavanjem ili zabranom prava na pobačaj ni na koji način ne eliminira pobačaj, već samo prelazi u ilegalnost, što vodi do porasta nezakonitih, nesigurnih, tajnih i po život opasnih pobačaja; ustraje u tome da obavljanje pobačaja ne bi trebalo biti uključeno u kazneni zakon jer to negativno utječe na liječnike koji onda ne žele pružati usluge seksualnih i reproduktivnih prava i zdravlja zbog straha od kaznenih sankcija;
 3. žali zbog činjenice da je presuda objavljena u vrijeme kada su zdravstveni uvjeti povezani s pandemijom bolesti COVID-19 ozbiljno ugrozili ispravne demokratske

¹³ Vidi Mišljenje Venecijanske komisije od 14. i 15. listopada 2016. o Zakonu o ustavnom sudu, stavak 128.; Vijeće UN-a za ljudska prava, Zaključna opažanja u okviru sedmog periodičnog izvješća za Poljsku, 23. studenoga 2016., točke 7. i 8.; Preporuka Komisije (EU) 2017/1520 od 26. srpnja 2017. u pogledu vladavine prava u Poljskoj, SL L 228, 2.9.2017., str. 19.

¹⁴ <https://www.senat.gov.pl/aktualnoscilista/art,13159,zespol-ekspertow-przy-marszalku-senatu-o-wyroku-trybunalu-konstytucyjnego.html>

procesu; oštro kritizira restriktivnu zabranu javnih okupljanja koja je na snazi bez uvođenja stanja prirodne katastrofe, kako je utvrđeno u članku 232. poljskog Ustava;

4. podsjeća na to da su prava žena temeljna ljudska prava i da institucije EU-a i države članice imaju pravnu obvezu pridržavati ih se i štiti ih u skladu s Ugovorima i Poveljom te međunarodnim pravom;
5. ističe da se neopravdanim prekomjernim ograničenjima pristupa pobačaju koja proizlaze iz prethodno navedene presude Ustavnog suda ne štiti inherentno i neutuđivo dostojanstvo žena jer se njima krši Povelja, Europska povelja o ljudskim pravima, sudska praksa Europskog suda za ljudska prava, brojne međunarodne konvencije kojih je Poljska potpisnica, kao i Ustav Republike Poljske;
6. snažno potiče poljski parlament i nadležna tijela da se suzdrže od daljnjih pokušaja ograničavanja seksualnih i reproduktivnih prava i zdravlja jer su takve mjere u suprotnosti s načelom neretrogradnosti prema međunarodnom pravu o ljudskim pravima; snažno potvrđuje da je uskraćivanje seksualnih i reproduktivnih prava i zdravlja oblik rodno uvjetovanog nasilja; poziva poljske vlasti da poduzmu mjere za potpunu provedbu presuda koje je donio Europski sud za ljudska prava u predmetima protiv Poljske, koji je presudio da se restriktivnim zakonima o pobačaju krše ljudska prava žena; ističe da su neometan i pravodoban pristup uslugama reproduktivnog zdravlja te poštovanje ženske reproduktivne autonomije i odlučivanja ključni za zaštitu ljudskih prava žena i rodne ravnopravnosti;
7. ističe potrebu za pružanjem sveobuhvatnog, na dokazima utemeljenog, nediskriminirajućeg i dobnog primjerenog seksualnog odgoja i informacija za sve, jer nedostatak informacija i edukacije o seksu i seksualnosti dovodi do viših stopa neželjenih trudnoća;
8. snažno osuđuje nedavnu odluku poljskog ministra pravosuđa da službeno započne povlačenje Poljske iz Istanbulske konvencije, što bi bio ozbiljan korak unatrag u pogledu rodne ravnopravnosti, prava žena i borbe protiv rodno uvjetovanog nasilja; potiče poljske vlasti da zajamče učinkovitu i praktičnu primjenu te konvencije, uključujući pružanje dostatnog broja kvalitetnih skloništa za žene žrtve nasilja i njihovu djecu, uzimajući pritom u obzir eskalaciju rodno uvjetovanog nasilja tijekom pandemije bolesti COVID-19, kao i pristup osnovnoj potpori i zdravstvenim uslugama, uključujući seksualnu i reproduktivnu zdravstvenu skrb;
9. izražava žaljenje zbog činjenice da je pristup zdravstvenim uslugama u određenim područjima Poljske i dalje ograničen te da je prema Vrhovnom uredu za reviziju tijekom 2018. samo 2 % trudnica koje žive u ruralnim područjima Poljske prošlo sve standardne pretrage potrebne tijekom trudnoće, kao što su ultrazvuk fetusa, kardiografija ili testiranje krvi majke;
10. žali zbog povećanog pozivanja na priziv savjesti, što dovodi do nepostojanja pouzdanih mehanizama upućivanja za osobe koje traže pobačaj i sporih žalbenih postupaka za osobe kojima su takve usluge uskraćene te žali zbog činjenice da se ginekolozi često pozivaju na priziv savjesti kada se od njih traži propisivanje kontracepcijskih sredstava, čime se u stvarnosti ograničava pristup kontracepcijskim sredstvima u Poljskoj; primjećuje da priziv savjesti također otežava pristup prenatalnom pregledu, što nije

samo kršenje prava na informiranje o stanju fetusa, nego i ometa uspješno liječenje djeteta tijekom trudnoće ili neposredno nakon toga; snažno poziva poljske vlasti da stave izvan snage zakon kojim se ograničava pristup tableti za hitnu kontracepciju;

11. iznimno je zabrinut zbog toga što tisuće žena moraju putovati kako bi mogle pristupiti tako bitnoj zdravstvenoj usluzi kao što je pobačaj; ističe da prekogranične usluge pobačaja nisu održiva opcija za najranjivije i marginalizirane osobe; uznemiren je zbog činjenice da putovanje u inozemstvo ugrožava zdravlje i dobrobit žena jer su one često same; ističe važnost skrbi nakon pobačaja, posebno za žene koje se suočavaju s komplikacijama zbog nedovršenog ili nesigurnog pobačaja;
12. izražava svoju potporu i solidarnost tisućama poljskih građana, posebno poljskim ženama i osobama iz zajednice LGBTI+ koje su unatoč zdravstvenim rizicima izašle na ulice kako bi prosvjedovale protiv ozbiljnih ograničenja svojih temeljnih sloboda i prava; napominje da prosvjednici ne zahtijevaju samo poništenje presude Ustavnog suda nego i osuđuju takozvani „kompromis o pobačaju” i traže liberalizaciju zakona o pravu na pobačaj i poštovanje tjelesne autonomije; podsjeća da sloboda okupljanja i sloboda udruživanja definiraju Europsku uniju, čak i u jeku pandemije;
13. snažno osuđuje prekomjernu i nerazmjernu uporabu sile i nasilja koju nad prosvjednicima, uključujući aktiviste i organizacije za prava žena, provode tijela kaznenog progona i nedržavni akteri kao što su nacionalističke ultradesničarske skupine; poziva poljske vlasti da se pobrinu da se napadače na prosvjednike privede pravdi;
14. potiče poljske vlasti da ojačaju nacionalno zakonodavstvo za unapređenje prava žena i rodne ravnopravnosti tako što će institucijama koje se bave diskriminacijom na temelju spola i roda pružiti sve potrebne financijske i ljudske resurse;
15. poziva Komisiju da provede temeljitu procjenu sastava Ustavnog suda, čija nezakonitost predstavlja temelj za osporavanje njegovih odluka, a time i njegove sposobnosti da se pridržava poljskog Ustava; naglašava da je navedena presuda još jedan primjer političkog preuzimanja pravosuđa i sustavnog urušavanja vladavine prava u Poljskoj;
16. poziva Vijeće da prione na rješavanje tog pitanja i da se pozabavi drugim navodima o kršenju temeljnih prava u Poljskoj širenjem tema aktualnih saslušanja o stanju u Poljskoj, u skladu s člankom 7. stavkom 1. UEU-a; potiče Vijeće da nastavi službeno saslušanje o stanju u Poljskoj zakazano za 10. i 11. prosinca 2020.;
17. pozdravlja privremeni dogovor od 5. studenoga 2020. o zakonodavstvu kojim se uspostavlja mehanizam kojim bi se omogućila suspenzija proračunskih plaćanja državi članici koja krši vladavinu prava; apelira na Komisiju da odlučno djeluje u pogledu nedavno dogovorene uvjetovanosti za budući višegodišnji financijski okvir za razdoblje od 2021. do 2027.;
18. poziva Vijeće i Komisiju da osiguraju odgovarajuća sredstva za nacionalne i lokalne organizacije civilnog društva kako bi se potaknula lokalna potpora demokraciji, vladavini prava i temeljnim pravima u državama članicama, uključujući Poljsku; apelira na Komisiju da odmah i izravno podrži programe i poljske organizacije civilnog društva koje rade na tome da se zaštite seksualna i reproduktivna prava i zdravlje žena; poziva

Komisiju i države članice da programima financiranja podrže razvijanje svijesti i edukaciju;

19. poziva Komisiju da kao prioritet postavi pružanje jednake i snažne pravne zaštite za sve osobe na svim temeljima navedenima u članku 19. UFEU-a; poziva Vijeće da smjesta deblokira i završi pregovore o horizontalnoj direktivi o nediskriminaciji i pozdravlja nove obveze koje je Komisija preuzela u tom području;
20. poziva Komisiju da podrži države članice u jamčenju univerzalnog pristupa uslugama povezanim sa seksualnim i reproduktivnim zdravljem, uključujući pobačaj; apelira na Komisiju da zajamči seksualna i reproduktivna prava i zdravlje uvrštenjem prava na pobačaj u narednu strategiju EU-a za zdravlje;
21. skreće pozornost na izraze podrške poljskim ženama iz mnogih država članica i interes za njihov cilj; poziva EU da financira organizacije koje olakšavaju prekograničnu suradnju između organizacija koje pružaju siguran i zakonit pobačaj;
22. poziva Komisiju da potvrdi primjenu Direktive 2004/113/EZ¹⁵ na robu i usluge za seksualna i reproduktivna prava i zdravlje i da prepozna da ograničenja i prepreke pristupu robi i uslugama u tom području predstavljaju rodnu diskriminaciju, jer nerazmjerno utječu na jedan spol (žene) ili ranjive skupine (npr. trans i nebinarne osobe); osuđuje činjenicu da poljska vlada zloupotrebljava pravosuđe i svoje zakonodavne ovlasti kako bi instrumentalizirala i politizirala živote i zdravlje žena i LGBTI+ osoba, što dovodi do njihove diskriminacije u tom pogledu;
23. poziva Komisiju da donese smjernice za države članice kako bi se osigurao jednak pristup robi i uslugama povezanim sa seksualnim i reproduktivnim pravima i zdravljem u skladu s pravom EU-a i sudskom praksom Europskog suda za ljudska prava;
24. poziva Vijeće da hitno zaključi ratifikaciju Istanbulske konvencije od strane EU-a; snažno osuđuje pokušaje u nekim državama članicama da se povuku mjere koje su već poduzete u provedbi te konvencije i borbi protiv rodno uvjetovanog nasilja; poziva Komisiju da podnese prijedlog za dodavanje rodno uvjetovanog nasilja na popis kaznenih djela u EU-u u skladu s člankom 83. UFEU-a;
25. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Komisiji, Vijeću, predsjedniku, vladi i parlamentu Poljske te vladama i parlamentima država članica.

¹⁵ Direktiva Vijeća 2004/113/EZ od 13. prosinca 2004. o provedbi načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pristupu i nabavi robe, odnosno pružanju usluga, SL L 373, 21.12.2004., str. 37.